



**T.C.**  
**SAĞLIK BAKANLIĞI**  
**Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü**

**PROJE KAYNAKLARI**

**KAYNAK 4:**  
**AVRUPA BİRLİĞİ MALİ YARDIMLAR**

Avrupa Birliğine katılım sürecinde, uyumlaştırılan/uyumlaştırma sürecinde olan mevzuatın uygulanması amacıyla proje faaliyetleri yürütülmektedir. Söz konusu projeler için 2 temel kaynaktan finansman katkısı sağlanmaktadır:

**A. HİBELER( Karşılıksız Yardımlar):**

- I- Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA)
- II- Teknik Yardım ve Bilgi Paylaşım Ofisi (TAIEX)
- III- AB Programları: Hayatboyu Öğrenme (Leonardo Da Vinci) Programı
- IV- MATRA Programı: Hollanda Hükümeti katkısı ile yürütülen projeler
- V- Çerçeve Programları
- VI- ERA-NET Projeleri
- VII-COST (European Cooperation in Science and Technology-Bilim ve Teknolojide Avrupa İşbirliği)<sup>1</sup>

**B. KREDİLER (Geri ödemesi olan ve ticari usuller uyarınca kullanılan mali kaynaklar):**

- Avrupa Yatırım Bankası Kredileri<sup>2</sup>

**A- HİBELER**

**I-Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) (Instrument for Pre-Accession Assistance)**

IPA'nın temel amacı; aday ülkenin AB'ye üye olma yolundaki ihtiyaç ve önceliklerine hizmet eden projelerin desteklenmesidir. Projeler aracılığıyla kullanılan fonlar, AB müktesebatına uyumu ve bu uyum için gerekli idari kapasite oluşturulmasını hedefler. Bununla beraber ekonomik ve sosyal uyumun sağlanmasına (bölgesel kalkınma, tarımsal ve kırsal kalkınma, sınır ötesi işbirliği ve KOBİ projeleri) yönelik projeler de mali yardımlar içerisinde gün geçtikçe artmaktadır. Beş bileşeni var:

1. Geçiş dönemi desteği ve kurumsal yapılanma,
2. Sınır ötesi işbirliği,
3. Bölgesel kalkınma,
4. İnsan kaynaklarının geliştirilmesi,
5. Kırsal kalkınma

<sup>1</sup> AB Programı olup, Türkiye adına TÜBİTAK tarafından takip edilmektedir.

<sup>2</sup> Bu kaynak, kredi olması nedeniyle burada ele alınmamıştır.



Sağlık Bakanlığı

IPA ile;

- AB müktesebatının benimsenmesi,
- Politik ve ekonomik kriterlerin yerine getirilebilmesi amacıyla kurumların kapasitelerinin artırılması,
- İlgili birimler arasında koordinasyon ve işbirliğinin geliştirilmesi

Amaçlanmaktadır.

✓ **Geçiş dönemi desteği ve kurumsal yapılanma:**

IPA uygulamasının en önemli bileşenlerinden biri olan Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma bileşeninden kamu kurum/kuruluşları faydalanmaktadır.

Müktesebat uyumu, kamu yönetimi reformu, adalet ve içişleri reformu, sivil toplum gelişimi ve temel haklar, çevre politikası, eğitim ve sağlık sistemi reformu, yolsuzluğa karşı daha verimli ve etkili bir mücadele yürütülmesi ve mali kontrol gibi konular projeler ve AB-Türkiye sivil toplum diyalogunun geliştirilmesi bu bileşen altında finanse edilmektedir.

✓ **Sınır ötesi işbirliği:**

Türkiye bu bileşen altında Türkiye-Bulgaristan Sınır Ötesi İşbirliği Programı ve Avrupa Komşuluk ve Ortaklık Aracı (ENPI) Karadeniz Havzası Programı'na katılım sağlamaktadır. AB Bakanlığı, Haziran 2010 tarihinden itibaren Sınır Ötesi İşbirliği Programlarının Ulusal Otoritesi olarak görev yapmaktadır.

✓ **Bölgesel kalkınma**

Bölgesel Kalkınma bileşeni Çevre, Ulaştırma ve Bölgesel Rekabet Edebilirlik ana başlıklarından oluşmaktadır. Bu alanlardaki projelerin ülkemizde yürütülmesinden sırasıyla Çevre ve Şehircilik, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlıkları sorumludur. Büyük yatırımlar içeren bu bileşen, aday ülke için bir anlamda üyelik sonrası yapısal fonlara hazırlık niteliğini taşır.

✓ **İnsan kaynaklarının geliştirilmesi**

Bu alanda ülkemiz diğer aday ülkeler gibi, Birlik uyum politikalarının uygulanması ve idaresine yönelik hazırlıklar, özellikle de Avrupa İstihdam Stratejisi çerçevesinde Avrupa Sosyal Fonu'na uyum hazırlıkları konularında desteklenmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından koordinasyonu sağlanan "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı" kişi başı milli geliri Türkiye ortalamasının %75'inin altında kalan bölgelerdeki istihdam kapasitesinin artırılması ve beşeri sermayenin güçlendirilmesini hedeflemektedir.



Sağlık Bakanlığı

✓ **Kırsal kalkınma**

Bileşen kapsamında tarım, hayvancılık, gıda, balıkçılık ve alternatif tarım alanlarında faaliyet gösteren işletmelere, üretici bireylere, kooperatiflere ve üretici birliklerine hibe programları aracılığı ile finansman desteği sağlanması planlanmaktadır.

Söz konusu hibe programlarının Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) tarafından, toplam 42 ili kapsayacak şekilde uygulanması planlanmıştır.

“Katılım Öncesi AB Mali Yardım” kapsamında uygulanan projelerde, illerin, AB mali yardımlarından faydalanma imkânı olmaktadır. İllerin AB mali yardımlarından faydalanması iki farklı şekilde gerçekleştirilmektedir.

**Pilot Uygulamalar:** Kamu kurum ve kuruluşlarının, geliştirdiği projelerin pilot uygulamalarının illerde gerçekleştirilmesiyle.

**Hibe programları:** Hibe programları, illerdeki Belediye, Valilik, İl Özel İdaresi, Sivil Toplum Kuruluşları, KOBİ’ler vb. kuruluşlar tarafından geliştirilen hibe projelere doğrudan finansman sağlanmasıyla.

**Sorumlu Birim:** *Avrupa Birliği Genel Sekreterliği-Sağlık Bakanlığı Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü*

**Son Başvuru tarihi:** *Başvurular, ABGS tarafından yapılan ilan dönemlerinde yapılmaktadır.*

[www.abgs.gov.tr/](http://www.abgs.gov.tr/)

<http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=5>

[www.cfcu.gov.tr](http://www.cfcu.gov.tr)

## **II- TAIEX (Teknik Destek ve Bilgi Değişim Ofisi)**

TAIEX, AB Müktesebatının üye ve aday ülkelerde iç hukuka aktarılması, uygulanması ve ilgili idari ve teknik alt yapının oluşturulması aşamalarında faydalanıcı ülkelere kısa süreli (uzman desteği, çalışma ziyaretleri, çalıştaylar vb.), teknik destek sağlar. Bakanlık taşra teşkilatı çalışmalarda katılımcı olarak yer alabilir.

TAIEX yardımından yararlanacak olanlar, faydalanıcı ülkelerde AB mevzuatının aktarımı, uygulanması ve yürütülmesi aşamalarında çalışan kamu personelidir. Temel hedef gruplar şunlardır:

- Merkezi ve taşra teşkilatında çalışan kamu kurumu personeli,
- Adalet ve kolluk kuvvetleri,
- Sosyal tarafları temsil eden mesleki ve ticari örgütler ile işçi ve işveren sendikaları,
- Mevzuat tercümanları, düzeltmenler ve mütercimler.



Sağlık Bakanlığı

**Sorumlu Birim: Avrupa Birliği Genel Sekreterliği Eğitim ve Kurumsal Yapılanma Başkanlığı -Sağlık Bakanlığı Dış İlişkiler ve AB Genel Müdürlüğü)**

**Son Başvuru tarihi: Zaman kısıtlaması yok.**

[www.abgs.gov.tr](http://www.abgs.gov.tr)

### **III- AB PROGRAMLARI**

**III.1.Hayat Boyu Öğrenme Leonardo da Vinci (LdV) Programı** (İlk ve Sürekli Mesleki Eğitim ve Öğretim)<sup>3</sup>

Avrupa Birliği'ne üye ve aday ülkelerin mesleki eğitim ve öğretime yönelik politika ve uygulamalarını desteklemek ve geliştirmek için yürütülen bir mesleki eğitim programıdır.

Mesleki eğitime yönelik olmak kaydıyla tüzel kişiliğe sahip kurumlar proje sunabilirler. Proje başvuruları bireysel olarak kabul edilmemektedir.

Temel mesleki eğitim almakta olanlar (meslek lisesi öğrencileri, çıraklar), yeni mezunlar, çalışanlar, işsizler, eğitim ve öğretimden sorumlu kişiler, insan kaynakları uzmanları, meslekî eğitim planlayıcıları ve yöneticileri, öğretmenler, meslekî rehberlik uzmanları katılımcı olarak yararlanabilirler.

Faaliyet türleri:

- A- Hareketlilik (Mobility)
- B- Yenilik Transferi (Transfer of Innovation)
- C- Ortaklıklar (Partnerships)

#### **A- Hareketlilik (Mobility) Projeleri**

Amaç; Meslekî eğitimle ilişkili olanların, hibeyi kullanarak, belirli süre için programa üye bir ülkedeki kurum/kuruluşa gönderilmeyi/ziyareti sağlamak.

LdV programı **üç ana başlığa** ayrılmaktadır.

**1- Temel Mesleki Eğitim (IVT- Temel Mesleki Eğitimlerini Sürdürenler):** Temel mesleki eğitim görmekte olan öğrenci ve çıraklar, meslek lisesi öğrencileri ve çıraklar içindir.

\* Program üyesi bir ülkede staj veya eğitim faaliyeti

\* Süre: 2–39 hafta

**2- İş Hayatındaki Kişiler (PLM-İş Piyasasındaki Kişiler):** Çalışma hayatındaki kişiler, işsizler ve mezunlar, işe yeni başlayanlar

<sup>3</sup> Sağlık Bakanlığı Eğitim Araştırma Hastanelerinin en çok yararlandığı kaynaktır.



## Sağlık Bakanlığı

\*AB üyesi bir ülkede staj veya eğitim faaliyeti

\* Süre: 2–26 hafta

3- Mesleki Eğitimden Sorumlu Kişiler (VETPRO-Mesleki Eğitim ve Öğretimden veya İnsan Kaynaklarından Sorumlu Kişiler): Mesleki eğitim ve öğretim uzmanları, mesleki eğitimden veya insan kaynaklarından sorumlu kişiler

\* AB üyesi bir ülkede çalışma ziyareti

\* Süre: 1–6 hafta

*Kimler müracaat edebilir:* Eğitimden sorumlu kişiler, insan kaynakları uzmanları, meslekî eğitim planlayıcıları ve yöneticileri, öğretmenler, meslekî rehberlik uzmanları.

*Proje sunacak kurumlar:* Mesleki Eğitim Kurumları, Kamu Kurumları, Yerel Yönetimler, İşletmeler, KOBİ'ler, Meslek Örgütleri (Odalar, Borsalar), Sivil Toplum Kuruluşları (Sendikalar, Vakıflar, Dernekler)

Proje Örnekler:

- Hastanelerde Gelişen Malnutrisyona Yaklaşımında Kullanılan Aktivitelerin Standardizasyonu (LLP-LDV-VETPRO–07-TR–1275)(Keçiören)
- Moleküler Düzeyde Laboratuvar Uygulamalarını ve Girişimsel Tedavi Uygulamalarını Geliştirme Projesi (TR/06/A/F/PL3–019)(Atatürk Göğüs H.)
- Damar Hastalıklarının Endovaskular Tedavisinde Güncel Yaklaşımların Öğrenilmesi (TR/06/A/F/PL3–059) (Dr. Siyami Ersek)
- Kalite ve Akreditasyon Uygulamalarının Hemşirelik Hizmetlerine Entegrasyonu Projesi, (IVT) Amasya Sağlık Yüksek Okulu

*Sorumlu Birim:* Ulusal Ajans

*Son Başvuru tarihi:1 Şubat 2013 (Yeni dönem başvurusu, muhtemelen, Şubat 2014)*

## **B- Yenilik Transferi (Transfer of Innovation) Projeleri**

AB ortaklığı yoluyla; iyi uygulamaların ülkeler arasında yaygınlaştırılması, farklı içeriklerde geliştirilmiş yeni ürün, araç, yöntem ve uygulamaların ulusal ihtiyaçlara ve dil öğrenme gereksinimlerine, kültürel ve hukuki yönleri de dikkate alarak, uyarlanması (adaptasyonu) amaçlanmaktadır.

Bu projelerin amacı; hedef kitle ya da sektöre, yenilikçi eğitim araçlarını ve imkânlarını kazandırmaktır. Hayatboyu öğrenme anlayışı çerçevesinde bireyin hızla değişen günümüz mesleki eğitim sistemine ve koşullarına uyum sağlamasını kolaylaştıran bu projeler, aynı zamanda sektörlerin rekabet güçlerinin artırılmasına katkıda bulunacak yenilikçi araç ve yöntemlerin geliştirilmesine finansal destek sağlar. Bu projeler için başvurular kurumsal düzeyde yapılmaktadır.



## Sağlık Bakanlığı

Bu projeler, daha önceden yapılmış Leonardo da Vinci projeleri ya da başka yenilikçi proje sonuçlarının/çıktılarının yeni ülkelere, bölgelere ya da sektörlerle transfer edilmesi amacıyla hazırlanan çok ortaklı projelerdir.

Proje Örnekler:

- Virtual Learning Environment for Rational Drug Use (2008-1-TR1-LEO05-03140) Türkiye Sağlık Kurumu
- An E-Learning Module to Improve Language Related Communication Skills in Health (LLP-LdV-TOI-2007-TR-071) Akdeniz Üniversitesi

**Sorumlu Birim:** Ulusal Ajans

**Son Başvuru tarihi:** 31 Ocak 2013 (Yeni dönem başvuru muhtemelen Ocak-Şubat 2014)

### C- Ortaklıklar (Partnerships) Projeleri

Mesleki eğitim alanında faaliyet gösteren kurumlar arasında gerçekleştirilecek işbirliğini teşvik edecek ve bu işbirliğine bir kısım ölçütlere göre katkı sağlayacak bir faaliyet türüdür. Yenilik geliştirme ve iyi uygulama odaklı eğitim sistemleri amaçlayan çok ortaklı projelerdir. Üç başlık altında yürütülmektedir:

- Yenilik Geliştirme
- Ağ Geliştirme
- Destek Faaliyetleri

Proje Örnekler:

- Diversity and Equality Management in Healthcare (2008-1-TR1-LEO04-02534 1/8) Ankara Üniversitesi / Başkent Üniversitesi

**Sorumlu Birim:** Ulusal Ajans

**Son Başvuru tarihi:** 21 Şubat 2013

### III.2.Hazırlık Ziyaretleri ve İrtibat Seminerleri

Leonardo da Vinci Hazırlık Ziyareti faaliyet alanı; "Hazırlık Ziyareti" ve Ulusal Ajanslarca düzenlenen "İrtibat Seminerleri" olmak üzere iki faaliyetten oluşmaktadır.

Leonardo da Vinci (LdV) Hazırlık Ziyaretleri ile İrtibat Seminerleri faaliyetleri; LdV Programı kapsamında sunulması muhtemel potansiyel fikir ve projelere (Hareketlilik, Ortaklık ve Yenilik Transferi ile Komisyon merkezli faaliyet alanı olan Yenilik Geliştirme Projeleri) ortak bulmak, proje çalışmalarına ön hazırlık yapmak amacıyla kurum ve kuruluşlara, proje ortaklarını daha yakından tanımaları, çalışma planı hazırlamaları ve başvuru formu ile diğer ilgili ve gerekli dokümanları birlikte doldurmaları gibi hazırlık ve planlama faaliyetleri için verilen bir imkândır.



**Sağlık Bakanlığı**

**Hazırlık Ziyareti:** Hazırlık ziyaretinden yararlanmak isteyen kurum ve kuruluşlar, bu ziyaret kapsamında yurtdışına göndermek için hibe talep edecekleri kişileri seçerek yurtdışındaki ortaklarından edinecekleri davet mektupları ile birlikte usulüne uygun şekilde müracaat ederek hibe desteği alabilir.

**İrtibat seminerleri:** Belirli tarihlerde “Program ülkesi Ulusal Ajanslar” tarafından düzenlenen, projelerde ortaklık kurması muhtemel çeşitli kurumları temsil eden kişileri bir araya getirmeyi amaçlayan, Ajans tarafından yapılan duyurulara istinaden usulüne uygun olarak yapılan müracaatlar doğrultusunda önceden belirlenen kotaya göre katılımcılara Merkez tarafından ortak bulma semineridir.

Başvuru ekinde davet mektubunun sunulması dışında, irtibat semineri ile hazırlık ziyareti başvuru ve seçim kriterleri arasında bir fark yoktur. İrtibat seminerleri için davet mektubunun sunulması gerekli değildir.

2013 Teklif Çağrısı Leonardo da Vinci Hazırlık ziyaretleri faaliyet alanına ilişkin başvuru dönemi Nisan ayı itibariyle başlamıştır. 2013 yılında aşağıdaki taslak takvime göre başvuru alınması planlanmaktadır.

### **2012 Yılı LdV Hazırlık Ziyaret Başvuruları**

- 1.Dönem (01.06.2013 ve sonrasında gerçekleşecek ziyaretler için) 1 Nisan 2013**
- 2.Dönem (01.09.2013 ve sonrasında gerçekleşecek ziyaretler için) 1 Temmuz 2013**
- 3.Dönem (01.11.2013 ve sonrasında gerçekleşecek ziyaretler için) 2 Eylül 2013**
- 4.Dönem (01.01.2014 ve sonrasında gerçekleşecek ziyaretler için) 1 Kasım 2013**

### **III.3.Hayat Boyu Öğrenme Grundtvig (Yetişkin Eğitimi)**

- Grundtvig Öğrenme Ortaklıkları **(21 Şubat 2013)**
- Grundtvig Gönüllü Projeleri **(28 Mart 2013)**
- Grundtvig Çalışma Grupları **(28 Mart, 15 Ekim 2013)**
- Grundtvig Hizmetiçi Eğitim Faaliyeti **(16 Ocak, 30 Nisan, 17 Eylül 2013)**
- Grundtvig Ziyaret ve Değişimleri Faaliyeti **(16 Ocak, 30 Nisan, 17 Eylül 2013)**
- Grundtvig Asistanlığı **(28 Mart 2013)**

*Kimler müracaat edebilir/Proje sunacak kurumlar:* Başvuru sahiplerinin, Grundtvig Programı’nda belirtilen kriterlere göre, yetişkin eğitimiyle bağlantısının olması gerekir.

### **III.4.Hayat Boyu Öğrenme Comenius (Okul Eğitimi)**

### **III.5.Hayat Boyu Öğrenme Erasmus (Üniversite öğrencileri, Yüksek Öğretim & İleri Eğitim)**

- Erasmus Yoğun Dil Kursları (EILC) **1 Şubat 2013**
- Erasmus Yoğun Programlar (IP) **8 Mart 2013**



## Sağlık Bakanlığı

- Erasmus Öğrenim ve Yerleştirme amaçlı Öğrenci Hareketliliği (Erasmus konsorsiyum ve yerleştirme sertifikası dahil) ve Personel Hareketliliği (Öğretim elemanlarının ders vermesi ve Personel eğitimi) **8 Mart 2013**

### III.6.Ortak Konulu (Transversal) Program Çalışma Ziyaretleri

<http://www.ua.gov.tr>

### **IV- MATRA PROGRAMI**

İkili işbirliği programının amacı; kamu sektöründe, AB müktesebatının veya katılım amaçlı politikaların uygulanmasına ve Hollanda ile Türk kamu kurum/kuruluşları, hükümet dışı örgütler, yerel ve bölgesel hükümet kuruluşları, siyasi partiler ve küçük/orta ölçekli topluluklar arasında sürdürülebilir bir işbirliği kurulmasına yardımcı olmaktır.

Avrupa İşbirliği için MATRA kapsamında; birincil ve ikincil mevzuatın uyumu, kamu idari reformu, eğitim, adalet ve işçileri, sağlık, çevre, bayındırlık, sosyal politika, insan hakları ve azınlık, çalışma şartları alanları desteklenmektedir.

Matra kapsamında geliştirilecek projeler, 1-2 yıl süreci kapsamakta, teknik yardım programları olup, Proje bütçesi: €10.000 to €300.000

#### Proje Örnekler

- MAT07/TR/8/17 “Improving the Administrative and Operational Capacity of Tele Health Centre” (Tele Sağlık Merkezinin İdari ve Operasyonel Kapasitesinin Geliştirilmesi) Faydalanıcı Birim: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
- MAT07/TR/8/4 “Establishing of Laboratory Safety in Refik Saydam Central Hygiene Institute” (Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezinde Laboratuvar Güvenliğinin Tesis Edilmesi) Faydalanıcı Birim: Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı
- MAT07/TR/9/1 “Improve Functions of the Poison Control Center in the Chemical Safety System” (Kimyasal Güvenlik Sistemlerinde Zehir Kontrol Merkezinin İşlevlerinin Geliştirilmesi) Faydalanıcı Birim: Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı - Zehir Araştırma Merkezi Müdürlüğü
- MAT09/TR/8/11 “Capacity Development and Accreditation of Toy Testing Laboratory” (Oyuncak Test Laboratuvarı Kapasitesinin Geliştirilmesi ve Akreditasyonu.) Faydalanıcı Birim: Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı





Sağlık Bakanlığı

- MAT09/TR/8/12 “Strengthening the Technical Background of Inspectors of Ministry of Health in the field of Toys Safety within the frame of Market Surveillance and Control System” (Piyasa Gözetimi ve Denetimi Çerçevesinde Oyuncak Güvenliği Alanında Sağlık Bakanlığı Denetçilerinin Teknik Kapasitelerinin Güçlendirilmesi) Faydalanıcı Birim: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- TR-19747 “Gaziantep’te Bölgesel Bir Bağımlılık Tedavi Modeli Uygulanması” Faydalanıcılar: Gaziantep İl Sağlık Müdürlüğü, AMATEM, Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve diğer il seviyesindeki kurumlar

<http://turkey.nlembassy.org/services>

*Program koordinatörü: Hollanda Büyükelçiliği*

*Son Başvuru tarihi: son başvuru 9 Haziran 2013*

## V- AB ÇERÇEVE PROGRAMLARI<sup>4</sup>

Ülkelerin ulusal bilim ve teknoloji politika ve uygulamalarının birbirine yakınlaştırılması, Avrupa’nın bilim ve teknoloji temelini güçlendirilmesi, ekonomik ve sosyal uyumun desteklenmesi, küresel düzeyde endüstriyel rekabetin desteklenmesi, üniversite-sanayi işbirliğinin teşvik edilmesi amacıyla, AB üye ülkeleri ve aday ülkeleri arasındaki işbirliği teşvik edilmektedir.

**Süre** : 2007–2013

**Bütçe** : 53,2 Milyar € (EURATOM ve JRC dâhil)

Sağlık Alanı 2012 Yılı çağrıları 20 Temmuz 2011 tarihinde açılmış ve kapanmıştır. Çağrıda; aktif ve sağlıklı yaşlanma, nadir hastalıklar, organ nakli, kök hücre terapileri, sistem biyolojisi, transplantasyon ve yapay organlar için medikal teknolojiler, bulaşıcı hastalıkların tanısı, duyuşal bozukluklar ve sağlık hizmetleri gibi birçok farklı konuda, ortaklı Ar-Ge projeleri ile koordinasyon ve destek eylemi projeleri desteklenecektir.

Sağlık 2013 taslak çalışma programı yayınlanmıştır. Sağlık Alanı 2013 yılı çağrısının Temmuz ayında açılması beklenmektedir.

---

<sup>4</sup> AB Programı olup, Türkiye adına TÜBİTAK tarafından takip edilmektedir.



Sağlık Bakanlığı

## 1-İşbirliği Özel Programı, 32,3 Milyar Euro

Bu program “Konu Odaklı” olup, araştırma ve koordinasyon projelerini içermektedir. 10 tematik alanı kapsayan işbirliği özel programı içinde sağlık alanı da yer almaktadır.

- 10 Tematik Alan
  - 1. Sağlık 6,0 milyar €
  - 2. Gıda, Tarım ve Biyoteknoloji 1,9 milyar €
  - 3. Bilgi ve İletişim Teknolojileri 9,1 milyar €
  - 4. Nanoteknoloji 3,5 milyar €
  - 5. Enerji 2,3 milyar €
  - 6. Çevre (İklim Değişikliği dâhil) 1,9 milyar €
  - 7. Taşımacılık (Havacılık dâhil) 4,1 milyar €
  - 8. Sosyo-ekonomik ve Beşeri Bilimler 0,6 milyar €
  - 9. Uzay 1,4 milyar €
  - 10. Güvenlik 1,3 milyar €
- Tematik Alan-SAĞLIK

Amaç:

- Avrupa’da sağlık koşullarının iyileştirilmesi,
- Sağlığa ilişkin yeni endüstriler geliştirilmesi,
- Yaşlı sağlığını da içeren yeni teknoloji ve metotlar üretilmesi,
- Etkin ve sürdürülebilir bir sağlık sistemi oluşturulması.

### Sağlık- Ana Konu Başlıkları

#### **A. Biyoteknoloji ve İnsan Sağlığı İçin Jenerik Araçlar**

- Modern biyoloji için yeni araştırma araçlarının geliştirilmesi
- Hastalıkların tanı ve tedavi sürecinin hızlandırılması için görüntüleme teknikleri
- Tedavide yenilikçi yaklaşım ve müdahaleler
- Tedavinin uygunluğu, güvenliği ve başarısının öngörülebilmesi

#### **B. İnsan sağlığı için, temel çalışmaların klinik uygulamalara yansıtılması**

- Biyolojik veri ve süreçlerin bütünleştirilmesi
- Beyin ve bağlantılı hastalıklar, insan gelişimi ve yaşlanma ile ilgili araştırmalar
- Enfeksiyon hastalıklarında multidisipliner araştırmalar
- Diğer kronik hastalıklar (osteoporoz, yaşlılıkta duyma bozukluğu...)
- Diğer belli başlı hastalıklar (kanser, kardiyovasküler)

#### **C. Sağlık hizmetlerinin halka ulaştırılmasının optimizasyonu**

- Sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi ve hastalıkların önlenmesi
  - Alkol bağımlılığıyla mücadele
  - Çocuk ve adolesan dönemde sağlıklı davranış gelişimi
- Klinik araştırmaların klinik uygulamaya dönüşmesi



## Sağlık Bakanlığı

- Bilimsel araştırmaların sağlık hizmetlerine uyarlanması, ilaçların daha iyi kullanımı, kronik hastalıklarda hastanın kendini idaresi, sağlık tedavi ve teknolojileri, hasta güvenliği
- İş sağlığı ve güvenliği
- Sağlık istatistikleri

### D. Diğer “Yatay Konular”

- Sağlık hizmetlerinin ekonomik değerlendirmesi
- Sağlık politikaları
- Yaşlı sağlığı
- Çocuk sağlığı

## 2-Fikirler Özel Programı, 7,4 Milyar Euro

En az 3 yıllık doktora derecesine sahip araştırmacı önderliğinde kurulmuş araştırma takımları tarafından yürütülür. Desteklenecek projeler;

- Araştırmacı-güdümlü
- Bireysel takımlar tarafından yönetilen
- Mevcut paradigmanın sınırlarında veya ötesinde
- Mükemmeliyet odaklı

olmalıdır.

**Sorumlu Kuruluş:** TÜBİTAK

**Son Başvuru tarihi:** Teklif çağruları her yıl TÜBİTAK tarafından ilan edilmektedir.

<http://www.fp7.org.tr/home.do?ot=1&sid=3201>

## 3-PEOPLE-MARIE CURIE Burs ve Destek Programları, 4,7 Milyar EURO

Araştırmacıların, mühendislerin, sanayi kuruluşlarının, üniversitelerin, araştırma merkezlerinin, kamu kurumlarının, laboratuvarların, mükemmeliyet merkezlerinin yararlanabileceği destek programıdır.

Programın Genel Amaçları:

- Nitelik ve nicelik olarak araştırma ve teknoloji alanındaki insan potansiyelini güçlendirmek
- Araştırmacıların kariyer gelişimini ve sürekliliğini sağlamak
- Araştırmacı mesleğinin daha çok kişi tarafından benimsenmesini teşvik etmek
- Avrupalı araştırmacıları Avrupa içinde kalmaya teşvik etmek
- Avrupa’yı tüm dünyadaki araştırmacılar için bir cazibe merkezi haline getirmek
- Sanayi – akademi arasındaki (sektörler arası) değişimi desteklemek
- Sektörler ve ülkeler arasında bilgi transferi gerçekleştirmek



## Sağlık Bakanlığı

### Sunulan Fırsatlar:

- Yeni araştırma eğitim programları kurulmasına destek
- Araştırmacıların Avrupa içi dolaşımı
- Tersine beyin göçü destekleri
- Sanayi-akademi işbirliği
- Sanayi ve akademinin araştırmacı istihdamı
- Amerika, Japonya vb gelişmiş ülkelerde araştırma imkânı
- Araştırma merkezleri arasında personel değişimi

### Bireysel Burslar

- Avrupa İçi Dolaşım Bursları
- Avrupa'ya Geri Dönüş Hibeleri
- Avrupa Dışı Burslar
- Avrupa'ya Gelen Araştırmacı Bursları

## 4-Kapasiteler Özel Programı, 4,2 Milyar Euro

Avrupa genelinde araştırma ve inovasyon yeteneklerinin geliştirilmesi ve en uygun kullanımın sağlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda;

- Araştırma alt-yapıları
- Avrupa genelindeki araştırma potansiyelinin değerlendirilmesi
- KOBİ yararına araştırma
- Toplumun ve bilimin birbirine yakınlaştırılması
- Uluslararası bilim ve teknoloji işbirlikleri
- Bilgi bölgeleri

Konuları desteklenmektedir.

## 5-EURATOM

EURATOM Çerçeve Programı, AB Çerçeve Programının içinde yer alan fakat ayrı bir ana alt başlık olarak değerlendirilmesi gereken bir programdır. EURATOM Çerçeve Programı, AB Çerçeve Programından ayrı olarak, nükleer alandaki Ar-Ge faaliyetlerini, ortak bir amaç ve belirlenen hedeflerle, AB üye ve aday devletlerinin işbirliğiyle ve ortaklıklar kurarak sürdürmeleri amacıyla organize edilmiş AB finans programlarından biridir. Program 3 ana alt programdan oluşmaktadır:

**1) Füzyon Enerjisi Araştırmaları:** Füzyon enerjisinden elektrik üretiminin sağlanacağı, geleceğin güç santrallerinin geliştirilmesi ana hedeftir. Bu hedefin ana basamaklarından biri prototip tasarımların geliştirilmesi ve kurulmasıdır.

**2) Nükleer fisyon ve radyasyondan korunma:** Nükleer fisyon ve radyasyondan korunma ile ilgili olarak özellikle güvenlik performansı, kaynak verimliliği, nükleer fisyonun maliyet etkinliği, radyasyonun endüstride ve tıpta kullanımı gibi konularda çalışmaların yürütülmesidir. Bu çalışmalar içerisinde staj faaliyetleri ve araştırma altyapılarını desteklemek de bulunmaktadır.



Sağlık Bakanlığı

**3) AB Ortak Araştırma Merkezleri (Joint Research Centers-JRC):** AB Ortak Araştırma Merkezi (JRC), bilimsel araştırmalar aracılığıyla, Avrupa Birliği'nin politikalarının oluşmasına, gelişmesine, uygulanmasına ve izlenmesine destek sağlamaktadır. Ana hedefi; AB mevzuatının oluşumuna ve yeni teknolojiler geliştirilmesine bilimsel ve teknolojik destek sağlamaktır. AB aday ülkelerindeki araştırmacılara; doktora ve doktora sonrası burs, ileri eğitim programları, kıdemli bursiyerlik, ulusal uzman statüleri vb. kuruluşlara ise; kurumsal işbirliği, teknoloji transferi, çalıştay ve eğitim vb. fırsatlar sunmaktadır.

<http://www.jrc.ec.europa.eu>

<http://www.fp7.org.tr/home.do?ot=1&sid=3450>

*Son Başvuru tarihi: Başvurular için her yıl teklif çağruları TÜBİTAK tarafından duyurulmaktadır.*

<http://www.tubitak.gov.tr>

<http://www.fp7.org.tr>

<http://cordis.europa.eu>

## VI- ERA-NET Projeleri Destekleme Programı <sup>5</sup>

Avrupa Birliği Çerçeve Programları kapsamında bir uygulama aracı olarak kullanılmakta olan ERA-NET projeleri, Avrupa Birliği üye ve aday ülkelerinde, ulusal ve bölgesel araştırma programları arasında koordinasyon sağlayarak, araştırma programlarının geliştirilip güçlendirilmesini hedeflemektedir. Bu hedefe ulaşılırken kullanılan aksiyonlar;

**1. ERA-NET aksiyonları kapsamında;** ulusal veya bölgesel araştırma programlarının düzenleyicisi veya yöneticisi olan ulusal ve bölgesel otoriteler bir araya gelerek, deneyimlerini paylaşırlar ve bu yolla farklı ve benzer noktaları belirleyerek ortak araştırma programları düzenler veya birlikte, çeşitli araçlar kullanarak, ortak programlar ve eylemler oluşturur. ERA-NET aksiyonlarında konsorsiyum oluşturan ülkeler, koordinasyon eylemleri düzenlemek ve bir araya gelerek fikir alışverişinde bulunmak üzere Avrupa Komisyonu'ndan destek alır.

**2. ERA-NET (+) aksiyonlarının** ERA-NET aksiyonlarından en önemli farkı, açılacak ortak çağrılarda Avrupa Komisyonu'nun da ortak fon havuzuna belirli bir miktar fon aktarmasıdır. Bu tip projelere en az 5 üye veya aday ülkeden ulusal veya bölgesel otoritenin katılımı ve fon havuzuna aktaracakları miktarı açık bir şekilde belirtmesi beklenir.

*Son Başvuru tarihi: Başvurular için her yıl teklif çağruları TÜBİTAK tarafından duyurulmaktadır.*

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/akademik/uluslararası-destek-programlari/icerik-era-net>

<sup>5</sup> AB Programı olup, Türkiye adına TÜBİTAK tarafından takip edilmektedir.



Sağlık Bakanlığı

## VII-COST (Bilim ve Teknolojide Avrupa İşbirliği -European Cooperation in Science and Technology)<sup>6</sup>

COST, ulusal kaynaklarla desteklenmiş araştırma projelerinin Avrupa düzeyinde koordinasyonunu sağlamak ve Avrupa bilim insanlarının ortak çalışmalarını desteklemek amacıyla kurulmuş bir organizasyondur. COST'un misyonu, Avrupalı araştırmacılar arasında etkileşim ve işbirliğini destekleyerek, Avrupa'yı, barışçıl amaçlar için, bilimsel ve teknik araştırmada güçlendirmektir.

COST'un misyonu, Avrupalı araştırmacılar arasında etkileşim ve işbirliğini destekleyerek; Avrupa'yı barışçıl amaçlar için bilimsel ve teknik araştırmada güçlendirmektir.

COST, ulusal olarak desteklenen araştırma projelerinin yürütücülerinin Avrupa düzeyinde oluşturulmuş ağlara (aksiyonlara) dâhil olmalarını sağlamaktadır. COST aksiyonlarının en temel özelliği, katılımın esnek olmasıdır.

COST mekanizmasının dört temel unsuru bulunmaktadır:

- Aksiyonlar kapsamında araştırma projeleri ulusal katkılarla finanse edilir.
- COST üyelerinin her biri araştırma aksiyonu önerebilir.
- Aksiyonlara katılım isteğe bağlıdır. Sadece ilgilenen ülkeler iştirak edebilmektedir.
- İşbirliği, ulusal projelerin koordinasyonunu esas alan "concerted action" olarak anılan projeler vasıtasıyla gerçekleştirilir.

***Son Başvuru tarihi: Başvurular için her yıl teklif çağruları TÜBİTAK tarafından duyurulmaktadır.***

**<http://www.tubitak.gov.tr/tr/kurumsal/uluslararası/cok-tarafli-programlar/cost/icerik-cost>**

Haziran 2013

**Hazırlayan:** Dr. Nejla CAN GÜLER, AB Uzmanı  
Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü  
Ar-Ge Birimi

<sup>6</sup> AB Programı olup, Türkiye adına TÜBİTAK tarafından takip edilmektedir.